

10.04.2022

32/1Y

Rajavartiolaitoksen kirjaamo rajavartiolaitos@raja.fi

Rajavartiolaitoksen esikunnan oikeudellinen osasto VPRVLEoikeudellinenenosasto@raja.fi

SM049:00/2019

LAUSUNTO ARVIOMUISTIOSTA KOSKIEN RAJAVARTIOLAINSÄÄDÄNNÖN MUUTOSTARPEITA

Onnettomuustutkintakeskus kiittää mahdollisuudesta lausua arviomuistiosta koskien rajavartiolainsäädännön muutostarpeita.

Virka-avun maksuttomuus Onnettomuustutkintakeskukselle

Arviomuistion kohta 5.3 koskee Rajavartiolaitoksen virka-avun maksuttomuutta Onnettomuustutkintakeskukselle. Turvallisuustutkintalain 42.2 §:n nojalla Onnettomuustutkintakeskuksella on oikeus saada pyynnöstä Rajavartiolaitokselta virka-apua turvallisuustutkinnassa ja sen turvaamisessa. Rajavartiolaitoksen antama virka-apu on käytännön tapauksissa ollut Onnettomuustutkintakeskukselle maksutonta.

Onnettomuustutkintakeskus pitää hyvänä, että Rajavartiolaitoksen Onnettomuustutkintakeskukselle antama virka-apu olisi selkeästi säädetty maksuttomaksi. Tämä olisi omiaan edistämään turvallisuustutkintaa sekä sujuvoittamaan viranomaisten yhteistyötä.

Onnettomuustutkintakeskus ymmärtää, että tarvittavan virka-avun sitoessa suuria voimavaroja ja pitkittyessä siten, että se haittaa olennaisesti Rajavartiolaitoksen perustoimintoja taikka aiheuttaa merkittäviä kustannuksia, Rajavartiolaitoksella on tarkoituksenmukaista olla oikeus saada korvaus sille aiheutuneista välittömistä kustannuksista. Onnettomuustutkintakeskus katsoo, että asiasta säädettäessä on tarkoituksenmukaista käyttää samaa sanamuotoa ja kriteeristöä kuin mitä poliisin, Tuliin ja Rajavartiolaitoksen yhteistoiminnasta annetun lain 11 §:ssä on käytetty. Arviomuistiossa ehdotetut maksullisuuden kriteerit ovat jossain määrin mainitun pykälän kriteereitä laajemmat. Onnettomuustutkintakeskus ei pidä tällaista eroa tarkoituksenmukaisena.

Jos Rajavartiolaitokselta turvallisuustutkintaan tai sen turvaamiseen tarvittava virka-apu sitoo suuria voimavaroja ja pitkittyy, virka-avun kustannukset

aiheuttavat käytännössä Onnettomuustutkintakeskukselle lisäarviomäärärahatarpeen. Lisäarviomäärärahan saaminen edellyttää eduskuntakäsitteilyä. Tehokkaan hallinnon ja resurssien käytön varmistamiseksi kynnys virka-apun maksullisuuteen on hyvä pitää korkeana.

Meripelastuslaki

Onnettomuustutkintakeskus pitää tärkeänä, että lainsäädännöllä varmistetaan Rajavartiolaitoksen mahdollisuus paikantaa hädässä olevan henkilön päätelaitteen signaali itse omilla suorituskyvyillä. Tämä olisi omiaan edesauttamaan ihmishenkien pelastamista. Samalla saataisiin lisätietoa myös mahdollista turvallisuustutkintaa varten.

Arviomuistiossa esitetty Meripelastuslain 13 §:n muutos, joka mahdollistaisi silminnäkijän henkilötietojen tallentamisen meripelastusrekisteriin, edesauttaisi myös mahdollista turvallisuustutkinnan tekemistä.

Lentokoneiden niin sanottujen mustien laatikoiden paikantaminen hätätilanteessa on tärkeää. Sillä voidaan edesauttaa pelastustoimien kohdentamista. Mustien laatikoiden löytyminen on ensiarvoisen tärkeää myös onnettomuudesta tehtävälle turvallisuustutkinnalle. Mustien laatikoiden etsintää voidaan nykyisellään tehdä turvallisuustutkintalain Onnettomuustutkintakeskukselle antamin toimivaltuuksin esimerkiksi Rajavartiolaitoksen tai Puolustusvoimien virka-apua hyödyntäen. Mustia laatikoita ei saa ilman Onnettomuustutkintakeskuksen lupaa viedä pois eikä liikutella (Turvallisuustutkintalain 19.3 §). Hyvä viranomaisyhteistyö mustien laatikoiden etsinnässä ja käsittelyssä on tärkeää.

Johtaja

Hallintopäällikkö